

Kontanthjælpsreformen og daghøjskolerne

Daghøjskoleforeningen er positiv over for mange af grundtankerne i regeringens udkast til kontanthjælpsreform, især

- uddannelsesfokus for unge uden uddannelse, og en særlig indsats for enlige forsørgere
- helhedsorienteret, tværfaglig og koordineret indsats
- fokus på kompetenceudvikling samt afhjælpning af læse-, stave- og regneproblemer
- understregningen af, at *vi opgiver ingen*.

De folkeoplysende skoleformer har meget at bidrage med i en sådan indsats. Det gælder ikke mindst daghøjskoler, der har masser af relevante erfaringer og gode resultater - via opbygning af motivation gennem individuelt tilpasset vejledning, faglig opkvalificering, ”problemrydning” og inddragelse i et fællesskab.

For mange i den meget sammensatte gruppe af 100.000 aktivitetsparate unge og voksne er overskuelige og håndholdte læringsmiljøer helt nødvendige indgangstrin, hvis de skal have en chance for at komme tilbage på sporet i deres eget og i vores fælles liv. Derfor må daghøjskolerne og andre folkeoplysende skoler inddrages i indsatsen.

Hvis alle reelt skal have mulighed for at gøre nytte kræver det desuden et bredt og konsekvent fokus på at gøre uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet rummeligere.

På baggrund af daghøjskolerne erfaringer skal vi opfordre til tydeliggørelse på følgende punkter:

Der skal bruges en bred redskabsvifte, hvis de individuelle behov og potentialer i den meget sammensatte målgruppe af unge og voksne skal imødekommes.

- **Refusionsordningen skal ændres**, så særligt tilrettelagte forløb kan bruges når det er det, der virker for den enkelte i den aktuelle situation - uden skelen til økonomiske incitamenter.
- **Daghøjskoler og andre folkeoplysende tilbud bør konkret nævnes som en del af redskabsviften** – ellers er der risiko for at indsatsen i praksis ikke bliver tilstrækkelig fleksibel og rummelig.

Det er ikke tilstrækkeligt, at gøre noget ved den enkelte – arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet må også gøre rummeligere.

- **Fokus i uddannelsesindsatsen skal være at give den enkelte optimale muligheder for at udvikle sit potentiale bedst muligt.** Løsninger skal tage afsæt i den enkeltes perspektiv og i at udvikle personlig motivation - ikke i et mere eller mindre standardiseret institutionsperspektiv.
- **Den socialøkonomiske sektor skal indtænkes som en væsentlig del af de initiativer, der skal gøre arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet rummeligere.** Herunder socialøkonomiske *lærings*virksomheder, der har til formål at danne ramme om faglig og almen opkvalificering og dannelse af medarbejderne - for at hjælpe dem videre.
- **Modregningsreglerne skal ændres for alle aktivitetsparate, så det kan betale sig at arbejde lidt, frem for ikke at arbejde.** Der bør generelt modregnes time for time, så langvarigt ledige kan komme gradvist i gang på arbejdsmarkedet.

Eksempler på, hvad daghøjskolerne kan bidrage med.

Daghøjskoler og andre folkeoplysende skoler er en vigtig del af redskabsviften, der gør udsatte unge klar til uddannelse:

Daghøjskolen Randers AOF og AOF Midt indgår i et partnerskab med kommunen og Randers FC Jobakademi om at få unge kontanthjælpsmodtagere i arbejde og uddannelse. Resultaterne er markante.

28% af de unge i forløbet er i gang med uddannelse efter 6 mdr. mod 18% i landet som helhed – hvilket svarer til niveauet i Randers før indsatsen gik i gang.

Randers-projektet, Ahead, får tilskud fra AMS indenfor KVIK-puljen og lever, som det eneste af projekterne i puljen, op til måltallene.

Mindst 70 pct. af de ikke-jobparate 18-30 årige skal deltage i indsatsforløbet, hvor daghøjskolen og AOF i tæt samarbejde med jobcenteret står for koordinering af alle indsatser samt vejledning, opkvalificering og opfølgning. FVU- og ordblindeundervisning er et centralt redskab, der er integreret i hele forløbet og bundet op på andre elementer i indsatsen. Randers FC Jobakademi, der er baseret på klubbens sponsorer/virksomhedskontakter, leverer virksomhedskontakter/praktikpladser til afklaring. Ud over de nævnte aktører omfatter samarbejdet sundhedscenter, rusmiddelcenter, revalideringscenter og bostøtte-enheder. Indsatsperioden er fra første dag på kontanthjælp til den pågældende er i uddannelse eller job og siden starten på Ahead i efteråret 2011 er 35% af deltagerne kommet i uddannelse.

Projektet Flex-Aarhus gør udsatte unge klar til uddannelse via samarbejde.

Projektet er finansieret af jobcenteret og LBR og ”bygger bro fra kanten” - uddannelses tilbuddet skal passe til den enkelte unge og ikke omvendt. Målgruppen er unge kontanthjælpsmodtagere uden uddannelse og med komplekse problemer. Man bliver parat af at være med, og fokus er på at finde den indre motivation for læring. Omdrejningspunktet er et tæt samarbejde mellem byens fem daghøjskoler og jobcenteret, men alle andre relevante institutioner inddrages efter behov, så den enkeltes forløb hele tiden kan justeres for at sikre optimal progression og forankring. Den enkelte har samme vejleder fra start til slut og der er fokus på, at ingen falder mellem stolene.

Projektet afsluttes i efteråret 2013 og evalueres i samarbejde med lektor Thomas Bredgaard fra Aalborg Universitet via en bevilling fra Dansk Folkeoplysnings Samråd. Evalueringemetoden er *virkningsevaluering*, der sætter fokus på, *hvad der virker for hvem under hvilke omstændigheder*.

Partnerskab om unges uddannelse i Esbjerg

Et lignende partnerskab er etableret i Esbjerg, med inspiration fra Garantiskolen i Silkeborg, men baseret på en endnu bredere kreds af aktører, der omfatter UU, de ordinære uddannelsesinstitutioner og alle de lokale folkeoplysende skoler. Ideen er, at de folkeoplysende skoler gør de unge klare til uddannelse og fungerer som sikkerhedsnet, for dem, der er ved at falde fra. Jf. henvendelse til Børne- og Undervisningsudvalget af 30. januar – Almen del bilag 114. <http://www.ft.dk/samling/20121/almdel/buu/bilag/114/index.htm>

Daghøjskolerne i Aalborg hjælper en broget gruppe af udsatte unge videre

Aalborg er kendt for sin aktivering af uddannelsesklare unge i nyttejob. Men i indsatsen for de ikke-jobparate/aktivitetsparate unge spiller byens fire daghøjskoler en helt central rolle, idet de tilsammen dækker hele feltet af udsatte unge med skræddersyede, uddannelsesrettede forløb – unge med misbrugsproblemer og store sociale problemer, unge med psykiske problemer, unge mødre mv.

Refusionsordningen skal ændres, så særligt tilrettelagte forløb kan bruges i forhold til den enkeltes behov uden skelen til økonomiske incitamenter.

Sårbare indvandrerkvinder lærte at tage ansvar for eget liv og at der findes muligheder for dem i samfundet - men forløbet blev nedlagt som følge af de gældende refusionsregler.

Målgruppen for kurset IDA syd i Gjellerupparken var indvandrerkvinder præget af krigstraumer, samlivsproblemer, problemer med utilpassede børn mv.

Gennem et fleksibelt forløb med individuelle og fælles elementer af undervisning, motion, vejledning, praktik og afklaring blev der arbejdet med kvindernes fremtidsplaner, de fik blik for egne ressourcer og muligheder og mod på at tage livtag med udfordringer. Det havde også en positiv afsmitning på deres børn og disses skolegang.

Projektet blev nedlagt som følge af ændringerne i refusionsreglerne 1. januar 2011.

Alle 47 kvinder på projektet mødte på eget initiativ op på rådmandens kontor for at forklare hvad projektet betød for deres liv og fremtid, men kommunens økonomi i kombination med refusionsreglerne gav ikke plads til et sådant indgangstrin for ledige, der er meget langt fra arbejdsmarkedet. Manglende tilbud til denne gruppe har bl.a. store konsekvenser for næste generations muligheder for at trives og klare sig i samfundet.

Daghøjskoler bidrager til at skabe et rummeligere uddannelsessystem og arbejdsmarked:

Stadig flere daghøjskoler opretter afdelinger, der på den ene side er virksomheder, der sælger varer og ydelser på det private marked til almindelige priser, på den anden side er indrettet for at være et lærested og et indgangstrin til uddannelsessystemet for udsatte unge og voksne kontanthjælpsmodtagere.

Socialøkonomiske læringsvirksomheder danner ramme om faglig og almen opkvalificering og dannelse af medarbejderne og hjælpe dem til at komme videre.

Kaffé Fair, der ligger i hovedbiblioteket i Aalborg, er en del af daghøjskolen og et særligt læringsrum, der også er en café. Kaffé Fair har også en afdeling i Aalborg Øst i et nyt sundheds- og kvartershushus, hvor man står for café samt møde- og konference-forplejning. Medarbejderne får undervisning i forbindelse med driften, herunder FVU dansk og matematik samt masser af håndholdt vejledning. Tilbuddet finansieres dels som aktivering, dels ved salg, der udgør mere end halvdelen af finansieringen.

Daghøjskolen IDA i Aarhus driver Café IDA i Christiansbjerghallen efter lignende principper og det samme gælder for Hammerum Herreds Idrætsdaghøjskole, der driver cateringvirksomheden Madtjansen i Kibæk.

AOF Dronninglund Daghøjskole er i gang med at etablere en socialøkonomisk café i Brønderslev i tæt samarbejde med kommunen og det lokale erhvervsliv.

Daghøjskoler muliggør virksomhedspraktik for meget sårbare ledige

Ebeltoft Daghøjskole indgik i 2011 aftale med Syddjurs kommune og lokale virksomheder om etablering af virksomhedspraktikpladser – typisk én plads pr. virksomhed. Daghøjskolen formidlede kandidater til praktik fra jobcenteret, samt koordinerede, ydede løbende individuelle samtaler og anden støtte til praktikanter og virksomheder. Det indebar at små og mellemstore virksomheder fik mulighed for at håndtere virksomhedspraktik for mennesker, der kræver en ekstra indsats og særlige kompetencer. Der var tale om kontanthjælpsmodtagere med store fysiske, psykiske og sociale problemer - alligevel lykkedes det at få 25 % af praktikanterne videre i forløb med en eller anden form for uddannelse eller job. Efter ændringer i beskæftigelseslovgivningen i foråret 2012 er kommunen imidlertid ikke længere forpligtet til at aktivere målgruppen, og virksomhedscenteret er nu på stand-by.

Langt de fleste daghøjskoler har imidlertid et lignende netværk med især små og mellemstore virksomheder, der stiller forskellige typer af praktikpladser til rådighed mod at daghøjskolen bakker tæt op. Derved bliver det muligt for virksomhederne at håndtere praktik, også for mennesker, der kræver en ekstra indsats.

Daghøjskolerne arbejder målrettet med at finde det rigtige match, der kan tænde den enkeltes motivation og tro på at det kan lykkes – bl.a. via en trappe af afklarende snusepraktikker, afprøvning og kompetenceudvikling i virksomhedspraktik samt løntilskudsjob.

Kontakt:

Sekretariatsleder Randi Jensen

rj@daghojskoler.dk

Daghøjskoleforeningen

Gl. Kongevej 39 G 2. sal

1610 København V

www.daghojskoler.dk

33 33 06 66